

EU:n ja Norjan hallinnollista yhteistyötä koskeva sopimus arvonlisäverotuksen alalla

Kokous

Eduskuntatunnus

E 55/2022 vp

Ehdotus neuvoston päätökseksi hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta

Ehdotus neuvoston päätökseksi hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä unionin puolesta

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 24.11.2023 ehdotuksen neuvoston päätökseksi hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta, COM(2023) 734 final sekä ehdotuksen neuvoston päätökseksi hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä unionin puolesta, COM(2023) 736 final.

Asiat saattavat edetä EU:n tasolla nopeasti.

Suomen kanta

Valtioneuvosto suhtautuu sopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen unionin puolesta myönteisesti.

Pääasiallinen sisältö

EU:n ja Norjan kuningaskunnan (jäljempänä Norja) välinen sopimus hallinnollisesta yhteistyöstä, petosten torjunnasta ja saatavien perinnästä arvonlisäverotuksen alalla (jäljempänä yhteistyösopimus) tuli voimaan syyskuussa 2018. Sopimus antaa EU:n jäsenvaltioille ja Norjalle mahdollisuuden tehdä yhteistyötä ja avustaa toisiaan arvonlisäverosaatavien perinnässä tavalla, joka on samanlaista kuin EU:n jäsenvaltioiden hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 904/2010 (jäljempänä hallinnollisen yhteistyön asetus) ja keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU nojalla tekemä arvonlisäveropetosten torjuntaa koskeva yhteistyö.

Hallinnollisen yhteistyön asetukseen on tehty myöhemmin muutoksia ja siihen on lisätty uusia hallinnollisen yhteistyön välineitä (jäljempänä yhteistyövälineet), erityisesti asetuksen (EU) N:o 904/2010 ja (EU) 2017/2454 muuttamisesta hallinnollista yhteistyötä arvonlisäveron alalla tehostavien toimenpiteiden osalta annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2018/1541 (jäljempänä muutosasetus).

Uusia yhteistyövälineitä ovat muun muassa Eurofisc-verkoston tehostaminen (tietojen yhteinen käsittely ja analysointi sekä yhteisesti tehtävät hallinnolliset selvitykset), muiden EU:n lainvalvontaelinten (Europol, OLAF) kanssa tehtävä yhteistyö sekä tuontia ja ajoneuvoja koskevien tietojen jakaminen. Lisäksi käyttöön on otettu mahdollisuus hyödyntää muita tietojenvaihtomenetelmiä kuin vakiolomakkeita.

Yhteistyösopimuksen 41 artiklan 5 kohdassa määrätään muodollisuuksista silloin, kun sopimuksen osapuoli haluaa sopimuksen tarkistamista. Kyseinen osapuoli tekee tällöin ehdotuksen sekakomitealle, joka antaa suosituksia erityisesti neuvottelujen aloittamiseksi osapuolten kansainvälisiä neuvotteluja koskevien sääntöjen mukaisesti. Vuoden 2021 marraskuussa pidetyssä sekakomitean kokouksessa Norja esitti pyynnön sopimuksen täydentämisestä ja muuttamisesta, jotta äskettäin käyttöön otetut yhteistyövälineet otettaisiin huomioon. Lisäksi viittaukset yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 95/46/EY tulisi korvata viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 sekä lisätä asetusta (EU) 2016/679 vastaava viittaus Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen säännöksiin.

Norja on osallistunut aktiivisesti useimpiin Eurofiscin työaloihin. Jos sopimusta muutettaisiin lisäämällä siihen edellä mainitut uudet yhteistyövälineet, yhteistyö ja petostentorjunta tehostuisivat, mikä toisi lisäarvoa molemmille sopimuksen osapuolille.

Neuvoston päätös (EU) 2022/1311 luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Norjan kuningaskunnan kanssa hallinnollisesta yhteistyöstä, petosten torjunnasta ja saatavien perinnästä arvonlisäverotuksen alalla tehdyn Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamiseksi annettiin 17.6.2022. Sekakomitean suositus neuvottelu-

jen aloittamisesta hyväksyttiin lokakuussa 2022 ja neuvotteluissa päästiin yhteisymmärrykseen kesäkuussa 2023. Komissio katsoo, että neuvotteluohjeissa asetetut tavoitteet saavutettiin ja unioni voi hyväksyä neuvotellun tekstin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Sopimuksen allekirjoittamista koskeva ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT-sopimus) 218 artiklan 5 kohtaan. Sen mukaan neuvosto tekee neuvottelijan (tässä komissio) ehdotuksesta päätöksen, jolla annetaan lupa sopimuksen allekirjoittamiseen. Sopimuksen tekemistä koskeva ehdotus perustuu saman artiklan 6 kohtaan. Sen mukaan neuvosto tekee neuvottelijan ehdotuksesta päätöksen sopimuksen tekemisestä. Artiklan 8 kohdan 2 alakodan mukaan neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti, jos sopimus koskee alaa, jolla unionin säädöksen antaminen edellyttää yksimielisyyttä. SEUT-sopimuksen 113 artiklan mukaan liikevaihtoveroja, valmisteveroja ja muita välillisiä veroja koskevan lainsäädännön hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä. Valtioneuvoston kanta vastaa komission näkemyksiä oikeusperustasta.

SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätään, että unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, kun sopimuksen tekemisestä on säädetty lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyssä unionin säädöksessä tai kun tämä on välttämätöntä, jotta unioni voi käyttää sisäistä toimivaltaansa, tai siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden soveltamisalaa, jos se koskee aloja, joilla on toteutettu yhdenmukaistamissäännöksiä.

Komission mukaan neuvoston muutosasetuksella käyttöön otettujen uusien yhteistyövälineiden sisällyttäminen sopimukseen kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Direktiiviä 95/46/EY koskevien viittausten korvaaminen viittauksilla asetukseen (EU) 2016/679 voitaisiin tehdä sekakomiteassa yhteistyösopimuksen 41 artiklan nojalla. Päivitys voidaan kuitenkin ottaa esille myös aloitettaessa sopimustekstin muuttamista koskevat neuvottelut. SEUT-sopimuksen mukaisesti komissio tekee ehdotukset sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä.

Komission mukaan sopimuksen muutokseen sisällytettävät yhteistyövälineet ovat suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Ne eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen yhteisen kehityksen luomiseksi EU:n ja Norjan väliselle hallinnolliselle yhteistyölle arvonlisäverotuksen alalla. Sopimuksen muutoksen myötä jäsenvaltioiden viranomaiset voivat tehdä yhteistyötä Norjan veroviranomaisten kanssa samalla tavalla kuin ne tekevät EU:ssa keskinäistä yhteistyötä EU:n säännösten nojalla.

Valtioneuvoston kanta vastaa komission näkemyksiä asioiden kuulumisesta unionin yksinomaiseen toimivaltaan ja suhteellisuusperiaatteesta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei ole vielä käsitelty neuvoston verotyöryhmässä. Komissio on pitänyt neuvoston verotyöryhmän ja korkean tason verotyöryhmän ajan tasalla neuvottelujen etenemisestä.

Euroopan parlamentin ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoja ei ole annettu.

Kansallinen valmistelu

Asiasta on kuultu Verohallintoa.

Eduskuntakäsittely

E 55/2022 vp käsittelytiedot:

Suuri valiokunta 18.5.2022

Valtiovarainvaliokunta 13.5.2022

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission asiakirjan mukaan ehdotuksella ei olisi vaikutuksia EU:n talousarvioon. Ehdotuksen tulos ei olisi uusi säädös, vaan EU:n ja Norjan välisen sopimuksen muutos.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2023) 734 final

COM(2023) 734 final Annex

COM(2023) 736 final

COM(2023) 736 final ANNEX

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/ Risto Sakki, sähköposti: risto.sakki@gov.fi, puhelin: 0295 530294

VAHVA-tunnus

EU/953/2022

Liitteet**Viite**